

جزوه درس حسابداری دولتی - فصل چهارم

حسابداری حساب های مستقل خزانه داری کل :

خزانه داری کل سازمانی است که هماهنگی امور مالی کشور و تعیین خط مشی سیاست های مالی دولت را بر عهده دارد. نظام حسابداری خزانه کل باید طوری طراحی شود که دو تا سیستم داشته باشد:

۱- یک سیستم برای نگره داری دریافت ها و پرداخت ها که وضعیت نقدینگی دولت را نشان می دهد.

۲- سیستم دیگر درآمدها و سایر دریافت ها و هزینه ها و سایر پرداخت هایی که از طریق واحد های تابع دولت (دستگاه های اجرایی) صورت می گیرد را نشان می دهد.

قبلا گفتیم تعداد حساب های مستقل در خزانه داری کل هر کشوری به قوانین و مقررات مالی آن کشور بستگی دارد. در ایران ۵ حساب مستقل وجود دارد:

۱- حساب مستقل وجوه عمومی

۲- حساب مستقل وجوه اختصاصی

۳- حساب مستقل وجوه شرکت های دولتی

۴- حساب مستقل وجوه سپرده

۵- حساب مستقل وجوه بازنشستگی

در این فصل فقط سیستم حسابداری حساب مستقل وجوه عمومی حسابداری خزانه کل بحث می شود.

حساب مستقل وجوه عمومی خزانه داری کل مسئولیت نگره داری دریافت های مربوط به درآمد های عمومی و پرداخت های مربوط به هزینه های جاری و عمرانی را به عهده دارد.

بحث چرخه حسابداری حساب مستقل وجوه عمومی خزانه داری کل را با یک مثال آغاز می کنیم:

مثال

(۱) در سال مالی ۱۳۹۳ بودجه مستقل وجوه عمومی دولت با درآمد پیش بینی شده ای به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و اعتبارات مصوب به مبلغ ۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید:

_درآمد پیش بینی شده ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

اعتبارات مصوب ۹,۰۰۰,۰۰۰

مازاد تخصیص نیافته ۱,۰۰۰,۰۰۰

ثبت بودجه ای ابلاغ بودجه

(۲) در طول سال مالی ۱۳۹۳ مبلغ ۱۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال درآمد وصول شده است:

_بانک متمرکز وجوه عمومی ۱۱,۰۰۰,۰۰۰

دریافت های وجوه عمومی ۱۱,۰۰۰,۰۰۰

ثبت مالی

(چون دولت است نه دستگاه های دولتی پس دریافت و پرداخت دارد)

(۳) در طول سال مالی ۱۳۹۳ معادل کل اعتبار مصوب تخصیص اعتبار به خزانه و دستگاه های دولتی ابلاغ گردید:

_اعتبار مصوب ۹,۰۰۰,۰۰۰

اعتبار تخصیص یافته ۹,۰۰۰,۰۰۰

گفتیم تخصیص اعتبار مکانیزی است که بین دریافت ها و پرداخت های دولت تعادل ایجاد می کند در صورتی که از درآمد های پیش بینی شده دولت در سال مالی کمتر وصول شود

دولت نیز در انجام هزینه های خود صرفه جویی نماید و تخصیص اعتبار به دستگاه های دولتی را کمتر می کند.

۴) طبیعی است که همزمان با تخصیص اعتبار توسط دولت و ابلاغ آن به دستگاه های دولتی، دستگاه های دولتی درخواست وجه نمایند. در طول سال مالی ۱۳۹۳ جمع درخواست وجه های صادره عهده خزانه که وجه آن نیز در اختیار (تامین اعتبار) دستگاه های درخواست کننده قرار گرفته است به مبلغ ۹,۰۰۰,۰۰۰

ثبت بودجه ای _ اعتبار تخصیص یافته ۹,۰۰۰,۰۰۰

اعتبار پرداخت شده ۹,۰۰۰,۰۰۰

ثبت مالی _ پرداخت های وجوه عمومی ۹,۰۰۰,۰۰۰

بانک متمرکز وجوه عمومی ۹,۰۰۰,۰۰۰

دریافت های وجوه عمومی

۱۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۱,۰۰۰,۰۰۰

اعتبار تخصیص یافته

۹,۰۰۰,۰۰۰	۹,۰۰۰,۰۰۰

اعتبار اتمصوب

۹,۰۰۰,۰۰۰	۹,۰۰۰,۰۰۰

درآمد پیش بینی شده

۱۰,۰۰۰,۰۰۰

مازاد

۱,۰۰۰,۰۰۰
۱,۰۰۰,۰۰۰
۲,۰۰۰,۰۰۰

پرداخت های وجوه عمومی

۹,۰۰۰,۰۰۰	۹,۰۰۰,۰۰۰

اعتبار پرداخت شده

۹,۰۰۰,۰۰۰	۹,۰۰۰,۰۰۰

بانک متمرکز وجوه عمومی

۱۱,۰۰۰,۰۰۰
۲,۰۰۰,۰۰۰

بستن حساب ها در پایان سال مالی»

در پایان سال مالی حساب های موقت مانند دریافت ها و پرداخت ها و حساب های بودجه ای بسته شده یعنی مانده ان ها صفر می شود و پس از بستن حساب ها مازاد یا کسری واقعی (نتیجه واقعی عملکرد یک سال مالی) مشخص می شود. در حسابداری دولتی حساب های دریافت و پرداخت واقعی با حساب های بودجه ای مربوط به خود بسته می شوند و تفاوت ان هابه بدهکار یا بستانکار حساب مازاد منظور می شود مثلا درآمد پیش بینی شده که در ثبت بودجه ای ماهیت بدهکار دارد در ثبت های مالی حساب دریافت های وجوه عمومی مربوط به این حساب است که ماهیت بستانکار دارد، لذا با هم بسته می شوند و تفاوت به حساب مازاد ثبت می شود.

_دریافت های وجوه عمومی ۱۱,۰۰۰,۰۰۰

درآمدپیش بینی شده ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

مازاد ۱,۰۰۰,۰۰۰

_اعتبار پرداخت شده ۹,۰۰۰,۰۰۰

پرداخت های وجوه عمومی ۹,۰۰۰,۰۰۰

تراز آزمایشی مانده حساب ها پس از بستن حساب های موقت ««

تراز آزمایشی به تاریخ ۹۳/۱۲/۲۹

۲,۰۰۰,۰۰۰	بانک تمرکز وجوه عمومی
۲,۰۰۰,۰۰۰	مازاد
_____	_____
۲,۰۰۰,۰۰۰	جمع ۲,۰۰۰,۰۰۰

حساب های بودجه ای حساب های موقت هستند

تنظیم صورت های مالی «««

پس از بستن حساب های موقت صورت های مالی تنظیم می شود. ترازنامه، صورت دریافت و پرداخت و پرداخت و تغییرات در حساب مازاد از صورت های مالی اساسی حساب های مستقل می باشد و صورت عملکرد بودجه، یعنی اقلام پیش بینی شده و واقعی را با هم مقایسه کرده و در ضمیمه صورت حساب ها ارائه می شود.

ترازنامه به تاریخ ۹۳/۱۲/۲۹

۲,۰۰۰,۰۰۰	مازاد	۲,۰۰۰,۰۰۰	بانک تمرکز وجوه عمومی
۲,۰۰۰,۰۰۰		۲,۰۰۰,۰۰۰	جمع

صورت دریافت و پرداخت و تغییرات مازاد ۱۳۹۳

مانده ابتدای سال

+دریافت های وجوه عمومی ۱۱,۰۰۰,۰۰۰

-پرداخت وجوه عمومی (۹,۰۰۰,۰۰۰)

۲,۰۰۰,۰۰۰

افزایش سود خالص سال مالی

۲,۰۰۰,۰۰۰

مازاد در پایان سال مالی

وقتی به صورت تغییرات در حساب مازاد نگاه می کنیم ۲,۰۰۰,۰۰۰ مربوط به تفاوت دریافت های وجوه عمومی و پرداخت های وجوه عمومی است.

صورت عملکرد بودجه حساب مستقل»»»»

صورت عملکرد بودجه به منظور مقایسه درآمد های پیش بینی شده با واقعی و اعتبارات مصوب با هزینه های واقعی تهیه می شود و انحرافات مشخص می گردد.

(صورت عملکرد درآمد پیش بینی شده با واقعی)

عنوان درآمد ها	درآمد های پیش بینی شده	درآمد های واقعی	افزایش(کاهش)
درآمد های عمومی	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
عنوان هزینه ها	اعتبارات مصوب	اعتبارات پرداخت شده	افزایش(کاهش)
اعتبارات	۹,۰۰۰,۰۰۰	۹,۰۰۰,۰۰۰	۰

برای دریافت جزوات آموزشی بیشتر حسابداری و سایر دروس و همچنین برای مشاهده لیست مدرسین تدریس خصوصی حسابداری، دروس ابتدایی و متوسطه، کنکور و دانشگاه و ... به سایت ایران مدرس مراجعه کنید.